

خلاقیت در بسته‌بندی مواد غذایی

از آنجایی که لازم است هر کالایی، در زمان فروش مشاهده شود و در میان طیف وسیعی از تولیدات داخلی و خارجی، ارتباط مناسبی با خریدار برقرار کند. بنابراین توجه به طراحی ظاهری مناسب برای یک محصول اهمیت می‌یابد. بیان تصویری یک کالا، بیش از کلمات، در ذهن مشتری ماندگار شده و در زمان خرید کالا توسط وی، به شناسایی آن محصول اهمیت می‌یابد. بیان تصویری یک کالا توسط وی به شناسایی آن محصول خاص منجر می‌گردد. این بیان تصویری با بهره‌گیری از عواملی چون رنگ شکل و الگو نوع حروف و نشانه‌ها، هویتی ویژه برای محصول به مخاطب منتقل می‌گرداند.

امروزه هنر بسته‌بندی در دنیا به‌عنوان یک علم مطرح است که کشورهای توسعه یافته با آگاهی از آن محصولات تولید خود را با بهترین روش‌های پکیجینگ (packaging) در بازارهای جهانی عرضه می‌کنند. در میان محصولات فراوان تولیدی، محصولات بسته‌بندی صنایع دستی جایگاه ویژه‌ای را به خود اختصاص داده‌اند و به نحوی هویت ملی و فرهنگی جامعه تولید در ارتباط هستند. از آنجایی که پکیجینگ نخستین مرحله از برخورد مشتریان با محصول می‌باشد وجود طراحی، رنگ، تناسب محصول با پکیجینگ و عواملی در جهت ارتقا کیفیت محصول به شمار می‌رود. شناسایی روش‌های بسته‌بندی و نحوه آموزش آن هدف اصلی این پژوهش است که به‌صورت تحلیلی - توصیفی بوده و روش گردآوری اطلاعات در آن میدانی - کتابخانه‌ای است.

نقش بسته‌بندی

تقریباً تمام محصولاتی که ساخته دست بشر بوده و با استفاده از منابع طبیعی تولید می‌شوند نیازمند بسته‌بندی‌اند. این نیاز را می‌توان از جنبه‌های گوناگون مورد بحث و بررسی قرارداد. هویت بخشی، امنیت، ایمنی و سلامت و درنهایت حمل‌ونقل، همگی نیاز مبرمی به بسته‌بندی برای تحقق دارند. حضور بسته‌بندی در دنیای مدرن، محصور به زمان و مکان خاصی نیست و به معنای واقعی کلمه، همه‌جا حاضر است. واقعاً آیا می‌توانید چیزی را مثال بزنید که در بسته‌بندی عرضه نشود؟

تورنگ چاپ، ارائه دهنده مناسب ترین خدمات طراحی و چاپ

www.ToorangPrint.com

شاید بتوان چند نمونه ذکر کرد ولی این محصولات تعدادشان بسیار کم است. هم‌اکنون حتی محصولات زراعی و باغی نیز حداقل دارای یک لیبل می‌باشند و لیبل نیز خود شکلی از بسته‌بندی است. بسته‌بندی ابتدایی‌ترین نیاز هر محصول پیش از عرضه به بازار می‌باشد، چرا که تولیدکنندگان برای شناساندن خود و محصولاتشان و البته محافظت از محصول در حین حمل‌ونقل و نگهداری پیش از فروش به آن نیاز مبرمی دارند. به بیانی بسته‌بندی می‌تواند ضمن معرفی نام، خواص، مشخصات فنی و شیمیایی، تاریخ‌مصرف، قیمت، طریقه مصرف و نگهداری صحیح، محافظت آن کالا را تا زمان مصرف به عهده گیرد و درعین‌حال یک بسته‌بندی مطلوب قادر است موجب افزایش زمان حفظ و نگهداری کالای فاسدشدنی باشد.

بسته‌بندی که به‌عنوان تکنولوژی جدید در قرن ۱۹ پدیدار گشت، تولیدکنندگان را قادر ساخت تا محصولات خود را در قالب‌های از پیش تعیین شده‌ای به فروشگاه‌ها عرضه کنند. این تکنولوژی برای اولین بار به آن‌ها این امکان را داد که از محصولاتشان بیشتر و بهتر بهره‌برداری کرده، آن‌ها را درحالی‌که هنوز تازه هستند کنسرو و به بازار عرضه کنند. همچنین آن‌ها می‌توانستند به روشی جذاب محصولات خود را برای فروش به بازرگانان آماده‌سازی کنند. صنعت بسته‌بندی از صنایعی به شمار می‌رود که با هزینه اندک ارزش‌افزوده بسیاری برای محصولات به‌ویژه در صنایع غذایی ایجاد می‌کند. به گفته کارشناسان این حوزه، این صنعت می‌تواند تا ۹۵ درصد ارزش‌افزوده برای مواد غذایی ایجاد کند به همین منظور می‌توان صنعت بسته‌بندی را موتور محرک دیگر صنایع عنوان کرد، با این وجود این صنعت رشد چندانی در کشور نداشته است. به گفته صاحب‌نظران در این صنعت از نظر دانش فنی، مواد اولیه و ماشین‌آلات مشکل چندانی وجود ندارد اما فعالیت پراکنده و جزیره‌ای صنعتگران در این حوزه باعث شده این صنعت علاوه بر ناشناخته بودن نتواند توسعه چندانی نیز داشته باشد.

در شرایطی که امروزه مشتریان از قدرت انتخاب بیشتری نسبت به گذشته برخوردارند، به مشاهده توضیحات و مواد تشکیل‌دهنده هر یک از محصولات برای مقایسه آن‌ها تمایلی ندارند. در عوض، بسیاری از مشتریان به برند و بسته‌بندی محصولات برای تصمیم‌گیری درباره اینکه بهترین محصول کدام است، توجه می‌کنند. دریافت نشانه‌های درست از محصولات، در بیشتر مواقع مشتریان را به خرید آن‌ها تشویق می‌کند

تورنگ چاپ، ارائه دهنده مناسب ترین خدمات طراحی و چاپ

www.ToorangPrint.com

صنعت بسته‌بندی در ایران یک صنعت ناشناخته است که متأسفانه هنوز صنعتگران به اهمیت آن پی نبرده‌اند. **بسته‌بندی لباس** و ارزش‌افزوده کلاست. فروش هر محصولی اعم از مواد غذایی، شیمیایی، دارویی، بهداشتی و آرایشی و... برای عرضه در بازار به **بسته‌بندی** وابسته است به همین دلیل این صنعت را می‌توان به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر و پررنگ در جذب مشتری و مادر بازاریابی خطاب کرد. برای بازاریابی باید به مسائل روانشناسی و مردم‌شناسی به‌ویژه در صادرات توجه ویژه کنیم که یکی از این ابزارها، **بسته‌بندی** است. به‌طور مثال مردم آذربایجان به رنگ قرمز تمایل دارند و بیشتر از **چای بسته‌بندی** استفاده می‌کنند درحالی‌که مردم ارمنستان به رنگ‌های گرم توجه بیشتری نشان می‌دهند و از تی‌بگ استفاده می‌کنند که این موارد می‌تواند در طراحی و جذب مشتری در **صنعت چای** کمک کند.

خلاقانه‌ترین دیزاین‌های بسته‌بندی مواد غذایی

بسته‌بندی یک عنصر اساسی در فروش محصول شما به شمار رفته و هیچ راهی بهتر از یک انجام یک دیزاین مبتکرانه در راستای نیل به این هدف پیدا نمی‌شود. 13 محصول زیر ابتکار و نوآوری را در سطحی کاملاً جدید نشان داده‌اند که نه تنها از بسته‌بندی درخشانی برخوردار بوده بلکه ارتباطاتی میان بسته‌بندی و محصول را به وجود آورده‌اند. با تفکری خلاق و گسترش مرزهای هنری، این کسب‌وکارها به چیزی کاملاً منحصربه‌فرد دست یافته‌اند.

نان ژاپنی Black Melon

بسته‌بندی بسیار شگفت‌انگیز نان ژاپنی Black Melon انگیزه خرید آن را فراهم می‌کند. دیزاین این محصول مصرف‌کنندگان را مبهوت خلاقیت و طنزآمیز بودن خود کرده و آن را منحصربه‌فرد و چشمگیر می‌سازد و می‌دهند. فقط در کمتر از 3 ثانیه آن‌ها تصمیم به خرید یا عدم خرید یک محصول می‌گیرند؛ بنابراین بسته‌بندی است که فرد را به‌سوی خود جذب می‌کند.

تورنگ چاپ، ارائه دهنده مناسب‌ترین خدمات طراحی و چاپ

www.ToorangPrint.com

شربت انرژی‌زای خونی

مکیدن خون فقط با این نوشیدنی انرژی‌زا با طعم میوه‌های گوناگون است که شیرین می‌شود. نه فقط این محصول رنگ و غلظت خون را داشته بلکه آرایش تغذیه‌ای این محصول نیز شبیه به همان چیزی است که در رگ‌های ما جریان دارد. شرکت Harcos Laboratories به‌عنوان تولیدکننده این محصول به رازی از موفقیت در بازار دست یافته که مهجور مانده بود و آن تولید انواعی از غذا و نوشیدنی است که قادر به آوردن فرهنگ پاپ به زندگی مردم باشند. شربت انرژی ترسناک آن‌ها سرشار از آهن، الکترولیت‌ها، پروتئین و کافئین بوده و در قالب یک کیسه خون برای طرفداران خون‌آشام‌ها ساخته شده‌اند. این محصول جذابتی اضافی به هالو وین بخشیده و بدون کیسه خون این محصول چنین جذابتی را حتماً نداشت.

تورنگ چاپ، ارائه دهنده مناسب‌ترین خدمات طراحی و چاپ

www.ToorangPrint.com

مداد پنیر پارمسان

آژانس تبلیغاتی آلمانی Kolle Rebbe با همکاری لیبل مواد غذایی The Deli Garage مداد پنیر پارمزان را تصویری جدید با تراشی همراه است که لایه‌هایی از پنیر به ما داده و مغز تیره آن از پستو، فلفل قرمز یا قارچ است. این مداد که جایزه خرس نقره‌ای را برای دیزاین خود دریافت کرده در تعداد محدودی تولید شد که به سرعت به فروش رفت. در وبلاگ خود نوشت که شرکت امیدوار است روزی این مدادها را در مقیاسی گسترده‌تر عرضه کند.

تورنگ چاپ، ارائه دهنده مناسب ترین خدمات طراحی و چاپ

www.ToorangPrint.com

www.ToorangPrint.com

چای چوبلباسی

لیبل‌های مختلف Teabag عادت رنج‌آور انداختن درون یک فنجان را به ما تلقین می‌کنند اما این ایده خلاق مشکل را کاملاً حل می‌کند. تازگی پیشنهاد فروش این ایده و کیسه‌های چای به شکل تی‌شرت با چوبلباس‌هایی با کدهای رنگی مختلف، بعدی جدید به تجربه نوشیدن چای می‌دهد. شکل، تأثیری قدرتمند بر روی ارزش درک شده یک محصول توسط مردم می‌گذارد. به این دلیل یک صاحب کسب‌وکار فروش شربتی غلیظ در یک بطری، به شکلی خاص و جذاب با هدف تلقین محصولی مدرن و جدیدتر به خریدار را برمی‌گزیند.

www.ToorangPrint.com

تورنگ چاپ، ارائه دهنده مناسب ترین خدمات طراحی و چاپ

www.ToorangPrint.com

کلوچه‌ای برای حفظ تناسب اندام

این ایده بسته‌بندی خلاق زاینده افکار یک آژانس تبلیغاتی اوکراینی به نام MEX یک ورزشگاه دوست دارد تا علاقه‌مندان بیشتری را به سوی خود جذب کند بنابراین MEX با همکاری یک ناوایی فانتزی این کلوچه‌های six pack پروتئین فیت برای عرضه در فروشگاه‌های محلی به وجود آورد. درون هر بسته یک کوپن برای بازدید رایگان از محل تمرین به چشم می‌خورد. تقریباً 3 هزار بسته از این نان در اولین ماه ارائه آن به فروش رفتند که منجر به 658 تلاش رایگان و عضویت 217 فرد جدید در ورزشگاه شد. این همان ایده کسب‌وکار مؤثر است که برای فروشگاه‌ها، این ورزشگاه و مشتریان خوب و مفید بود.

قرص‌های شکلات

شرکت انگلیسی Chocolate On Chocolate این قرص‌های خوشمزه را در جعبه‌های دارو با برچسب "دکتر ولخرج" ارائه داد. با سی قرص در یک جعبه، شرکت معتقد است که این قرص‌ها یک ایده کادویی درخشان برای دوستان بیمار و عاشقان دیوانه شکلات به شمار می‌روند. بهترین قسمت این موضوع این است که شما می‌توانید بیش از دوز روزمره توصیه شده مصرف کنید. قابل‌استفاده در شیر یا شکلات تلخ، این قرص‌ها حتماً حال افراد را بهتر می‌کنند. اگر قرص‌ها در بهبود حال بیماران مؤثر واقع نشد، هدیه‌های دیگر شرکت شامل جعبه کمک‌های اولیه مجهز به چسب زخم، دماسنج و دیگر ابزارهای شکلاتی نیز می‌شوند.

تورنگ چاپ، ارائه دهنده مناسب‌ترین خدمات طراحی و چاپ

www.ToorangPrint.com

www.ToorangPrint.com

پودینگ‌هایی در قالب پوسته تخم‌مرغ

با استفاده از پوسته‌های تخم‌مرغ، نانوائی How Sweet Bakery در تایوان بسته‌بندی محصولات خود را خلاق کرده و ضمن حفظ محیط زیست ظرفی مناسب برای پودینگ‌های تخم‌مرغی خود ارائه داده است. از لحاظ بصری، نتیجه جذاب و لذت‌بخش است. تحقق ایده بسته‌بندی در قالب پوسته‌های تخم‌مرغ برای شرکت بکار برد. آن‌ها باید دستگاه خاصی را پیدا می‌کردند تا بتواند بدون ضربه زدن به تخم‌مرغ‌ها، قسمتی از بالای آن‌ها را بردارد. به خاطر حفظ کیفیت بالای محصولات، تخم‌مرغ‌ها باید از مرغ‌هایی به دست می‌آمد که 350 تا 500 روز عمر کرده بودند. در سه سال اول تولید این محصول، بیش از 42 میلیون پودینگ تخم‌مرغ را به فروش رساند.

تورنگ چاپ، ارائه دهنده مناسب ترین خدمات طراحی و چاپ

www.ToorangPrint.com

پنیر توفو Typo

بچه‌ها سوپ‌های پخته‌شده از حروف الفبا را دوست دارند اما چرا نباید بزرگ‌ترها نیز عاشق پنیرهای توفوی الفبایی شوند؟ دانش‌آموزی به نام جین ماکسیم لندری ایده بسته‌بندی خلاق پنیر توفوی خود را در کلاس محقق کرد. این ایده برای پرورش شدن پنیرهای توفوی نسبتاً بی‌مزه و کسل‌کننده مؤثر واقع شد. جهان تبلیغات معتقد است یک بسته‌بندی برجسته و منحصر به فرد می‌تواند واقعاً توجه مردم را به سوی خود جذب کند.

تورنگ چاپ، ارائه دهنده مناسب ترین خدمات طراحی و چاپ

www.ToorangPrint.com

نان کوتوله‌ای

این نان کوتوله‌ای فریبنده ساده اما مؤثر بوده و توضیح می‌دهد که ایده‌های بسته‌بندی خلاق لزوماً نباید پیچیده یا پرهزینه باشند. حقه به کار رفته در آن باید جذاب باشد اما متمایز بودن به کارمان دقت و ظرافت می‌بخشد. برخی مصرف‌کنندگان احساس می‌کنند که محصولاتی با بسته‌بندی جسورانه، مؤثرتر از رقابتی خسته‌کننده هستند. به این ترتیب با وجود صرفه‌جویی در هزینه‌ها نتیجه آن بر روی فروش بلندمدت تأثیر می‌گذارد.

تورنگ چاپ، ارائه دهنده مناسب ترین خدمات طراحی و چاپ

www.ToorangPrint.com

قرص نعناع اصل

این دیزاین خلاق نه تنها با کلمات بازی کرده بلکه قرص نعناع را با هنر طنزپردازی دیزاینر در هم می آمیزد. شاید مقایسه این محصول با پول با هدف افزایش ارزش قرص های نعناع نزد مصرف کنندگان انجام شده باشد. بسته بندی نیز باید به اندازه خود محصول جالب و لذت بخش باشد. دیزاینر معروف کوری اتزکورن مسئول ایجاد این دیزاین قرص نعناع منحصر به فرد بوده و می گوید که این قرص های نعناع تازه به دست آمده از بانک مرکزی آمریکا در دو طعم دلیپذیر ارائه شده و حس سرمایه داری درون شما را ارضا می کند.

نوشیدنی Gatorade

این می تواند کاملاً گول زننده به نظر برسد که می توانید با در دست گرفتن یک بطری تا خط پایان با حداکثر سرعت بدوید. با به یاد داشتن این موضوع در ذهن، یک دیزاینر اهل لندن به نام کادو گومز با راه حلی مفید به میدان آمد. این بطری با حمل آسان این پیام امکان انتقال قدرت و در ضمن برند سازی برای برند گاترود بود و به سرعت نتیجه داد.

تورنگ چاپ، ارائه دهنده مناسب ترین خدمات طراحی و چاپ

www.ToorangPrint.com

نقش رنگ در بسته‌بندی

رنگ در بسته‌بندی یک محصول می‌تواند نقش مهمی را ایفا کند. در ابتدای یک محصول جدید می‌توان از رنگ به‌عنوان قسمتی از هویت یک محصول استفاده کرد. پس از گذشت زمان رنگ به‌صورت روتین و تکرارپذیر در تولید ملزومات بسته‌بندی آن محصول استفاده می‌شود. رنگ بدین‌وسیله توسط مصرف‌کننده شناخته‌شده، به صورتی که بلافاصله با دیدن رنگ بسته‌بندی محصول، محصول را به خاطر می‌آورد. یکی از مثال‌های بارز استفاده از رنگ جهت شناساندن و متمایز کردن یک مارک یا یک محصول از محصولات دیگر مشابه آن محصول در بازار است استفاده از رنگ قرمز توسط شرکت نوشابه‌سازی [Coca Cola](#) این شرکت حتی شرکت [pepsi](#) را مجبور به استفاده از رنگ آبی نمود تا تفاوت را بین محصول خود و محصول کوکاکولا ایجاد نماید و مصرف‌کننده را با دیدن رنگ قرمز لیبل بطری خود به یاد طعم کوکاکولا بی‌اندازد.

از رنگ می‌توان در یک سری محصول، برای مثال یک ست (سری) حاوی انواع شامپوهای یک شرکت با خواص مختلف، انواع نرم‌کننده موی سر آن شرکت و ... جهت جلوه دادن به اهمیت یک نوع محصول نسبت به نوع دیگر و یا مرتبط کردن یک نوع محصول خاص با رنگ بسته‌بندی آن جهت تشخیص آن محصول در سری حاوی آن محصولات توسط مصرف‌کننده استفاده نمود.

رنگ اولین چیزی است که یک بیننده از یک بسته‌بندی درک می‌کند. رنگ، قبل از شکل و گرافیک یا متن نوشته آخرین ویژگی‌های محصول هستند؛ که شناسایی می‌شوند. بدین طریق، رنگ یکی از

تورنگ چاپ، ارائه دهنده مناسب‌ترین خدمات طراحی و چاپ

www.ToorangPrint.com

مهم‌ترین عوامل انگیزشی در تصمیم‌گیری خرید است. رنگ برانگیزاننده نوعی واکنش حسی در بیننده است. رنگ با حالات، احساسات، مکان‌ها و اشیاء مرتبط است. گواه این‌که رنگ را با احساسات و عواطف مرتبط می‌دانیم استفاده از آن برای توصیف حالات احساسی خاص است. ما می‌گوییم فلانی از خجالت سرخ شد یا از عصبانیت کیود شد و یا اینکه رو سفید است. این‌ها نشان‌دهنده بیان احساسات و حالات با استفاده از رنگ‌ها است.

رنگ‌ها دارای وزن، اندازه و حرکت هستند. عموماً، نوارهایی به رنگ روشن از نوارهای هم‌اندازه تیر رنگ بزرگ‌تر به نظر می‌رسند. یک دایره زرد رنگ به نظر می‌رسد که دارای حرکت است و یا به سمت خارج دارای تابش و درخشش است، درحالی‌که یک دایره آبی‌رنگ حرکت به سمت داخل را به ذهن القا می‌کند.

برای بررسی و شناسایی اختلافات حسی از دیدن یک کالای خاص تنها برحسب تفاوت رنگی آن، از گروه‌های مختلف جامعه درخواست شد تا به سؤالاتی در مورد یک نوع شیرینی خاص پاسخ دهند. شیرینی‌ها همگی یکسان بودند، تنها تفاوت آن‌ها رنگ بسته‌بندی آن‌ها بود. نتایج این بررسی نشان داد رنگ بسته‌بندی تأثیر قابل‌توجهی در احساس، از طعم و چاشنی‌های یک خوراکی دارد.

کلمات کلیدی: طراحی، خلاقیت، بسته بندی، بسته بندی مواد غذایی، چاپ بسته بندی

تورنگ چاپ، ارائه دهنده مناسب‌ترین خدمات طراحی و چاپ

www.ToorangPrint.com
